

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. št. 387 - Cena 4.- lire

Pojtnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale

TRST, četrtek, 5. septembra 1946

UREDNIŠTVO in UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - I.
Tel. št.: Ur. 93806, 93808 - Upr. 93807. Rokopisi se ne vračajo

DIPLOMATSKA BORBA ZA TRST IN PRIMORSKO

v konferenčnem odboru za politične in teritorialne določbe mirovne pogodbe z Italijo

Pariz, 4. — Razprava o Primorskem in Trstu je v politično-teritorialnem odboru za Italijo v polnem teku. Danes dopolnje so se zvrstili v obliki debati českoslovaški, jugoslovanski in ameriški ministri. Z jugoslovanske strani minister Jan Masaryk, z ameriške strani minister Robert Petterson, z českoslovaške strani minister Jan Masaryk, z jugoslovanske strani minister Jan Masaryk, z ameriške strani minister Robert Petterson.

3. Ukrajinski predlog se le nezadovoljivo razlikuje od jugoslovanskega in prisloja Jugoslaviji predvsem Gorico.

4. Južnoafriški predlog priznava francosko črto za mejo, Tržaškemu mednarodnemu ozemlju pa priključuje zapadno Istro z mejo na angleški črti, ki vključuje vanj tudi Pulj.

5. Po brazilemskem predlogu, naj bi nova mednarodna komisija proučila položaj v Trstu in na Primorskem. Kadar kaže so bili rezultati diplomatskih razgovorov ter sestankov štirih zunanjih ministrov veseli pretekli teden do ugotovitve, da so v splošnem opozorili na raznih odbojih, tako da bi zahtevala obravnavo tržaškega vprašanja in primorskega meja najmanj napredni, saj je vsakomur na očem, da je prav to vprašanje glavni problem konference ter pogodbe, ki naj normalizirajo odnos med bivšimi sovražnimi državami.

6. Po italijanskem predlogu, naj bi Italiji prisodili Soško dolino, odmaknili mejo od Gorice nekoliko proti vzhodu in razširili Tržaško mednarodno ozemlje do Pulja.

Beloruski delegat Kiseljev se je z vse odločitvijo uprl tako južnoafriškemu kakor brazilemskemu predlogu, ki ju je označil za nepravilna in nasprotna interesom evropskega in svetovnega mira. Predvsem je odklonil Tržaško mednarodno ozemlje na Istro, sprič česar bi bil polotok okrutno razpolovljen. V tem predelu dežele je slovenski element v ogromni večini in zaradi tega ga ni mogoče odtrgati od Jugoslavije in vključiti v mednarodno področje.

Ostro je kritiziral tudi brazilski predlog in ugotovil, da bi pomenila ohranitev sedanjega stanja na Primorskem za nadaljnje leto dni resno ogrožanje obtega mira. Podoben je obrazložil spreminjalni predlog k tretjemu členu pogodbe, po katerem naj bi se Gorica vključila v Jugoslavijo. Očital je Italiji, da si hoče znova prisvojiti mesto, čeprav je njegova okolica vsa slovenska in čeprav je nastalo in se razvilo zgolj kot kulturno in gospodarsko središče dežele, ki tudi po načrtu štirih velešil v glavnem pripada Jugoslaviji. Poudaril je, da francoska črta nikakor ni rezultat načela o narodnostnem razpoložitvi, kar dodeljuje Italiji ozemlje, na katerem živi poleg 90.000 Italijanov kar 180.000 Slovencev.

Byrnes je imel danes telefonski razgovor s Trumanom in ga je informiral o razvoju mirovne konference. Kar pa se tiče Molotovljevega povratka v Pariz, se je izvedelo, da se namerava sovjetski zunanji minister spetoma ustaviti v Berlinu, kjer se bo sestal s poveljnikom sovjetskega okupacijskega področja maršalom Vasijlom Sokolovskim.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

morem z narodnostnih vidikov in imela posebno nalogo, da dožene, da bi bilo mogoče koristno ustanoviti posebno mednarodno ozemlje med Italijo in Jugoslavijo. V tej komisiji naj bi bili tudi zastopniki drugih držav in ne le štirih velešil, českoslovaškemu ministru predsedniku dr. Benešu pa naj bi v njej pripadla posebna vloga.

6. Po italijanskem predlogu, naj bi Italiji prisodili Soško dolino, odmaknili mejo od Gorice nekoliko proti vzhodu in razširili Tržaško mednarodno ozemlje do Pulja.

Beloruski delegat Kiseljev se je z vse odločitvijo uprl tako južnoafriškemu kakor brazilemskemu predlogu, ki ju je označil za nepravilna in nasprotna interesom evropskega in svetovnega mira. Predvsem je odklonil Tržaško mednarodno ozemlje na Istro, sprič česar bi bil polotok okrutno razpolovljen. V tem predelu dežele je slovenski element v ogromni večini in zaradi tega ga ni mogoče odtrgati od Jugoslavije in vključiti v mednarodno področje.

Ostro je kritiziral tudi brazilski predlog in ugotovil, da bi pomenila ohranitev sedanjega stanja na Primorskem za nadaljnje leto dni resno ogrožanje obtega mira. Podoben je obrazložil spreminjalni predlog k tretjemu členu pogodbe, po katerem naj bi se Gorica vključila v Jugoslavijo. Očital je Italiji, da si hoče znova prisvojiti mesto, čeprav je njegova okolica vsa slovenska in čeprav je nastalo in se razvilo zgolj kot kulturno in gospodarsko središče dežele, ki tudi po načrtu štirih velešil v glavnem pripada Jugoslaviji. Poudaril je, da francoska črta nikakor ni rezultat načela o narodnostnem razpoložitvi, kar dodeljuje Italiji ozemlje, na katerem živi poleg 90.000 Italijanov kar 180.000 Slovencev.

Byrnes je imel danes telefonski razgovor s Trumanom in ga je informiral o razvoju mirovne konference. Kar pa se tiče Molotovljevega povratka v Pariz, se je izvedelo, da se namerava sovjetski zunanji minister spetoma ustaviti v Berlinu, kjer se bo sestal s poveljnikom sovjetskega okupacijskega področja maršalom Vasijlom Sokolovskim.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Nocoj je glavni tajnik organizacije Trst Trgovec Izjavil da se bo zasedanje glavne skupščine ZN prišlo 23. septembra, ker za enkrat se ni prejel nikakršnega formalnega predloga za njegovo odločitev.

Razstava o jugoslovanski osvobodilni vojni v Bratislavi

Bratislava, 4. — Tanjug — V Bratislavi so otvorili razstavo o boju za avtorstvo jugoslovanskih narodov. Otvoritveni svečanosti so prisostvovali člani slovaške vlade, velika skupina intelektualcev in pisateljev, vojaške oblasti ter mnogo občanov. Prav tako se je svedčevali udeležila tudi skupina jugoslovanskih pisateljev.

Trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Norveško

Beograd, 2. — Tanjug — Dne 30. avgusta so podpisali trgovinski sporazum in sporazum za ureditev plačil med jugoslovansko in norveško vlado.

Ponovno znižanje cen v Jugoslaviji

Medtem ko v Italiji opažamo stalno porast cen življenjskih potrebščin, cene v Jugoslaviji se naprej padajo. Tako so n. pr. številni proizvodi v Biševu (Crna gora) danes za polovico cenejši, kakor pa pred štiriinajsetimi dnevi. Trg je vsak dan poln živih, ki jih je mogoče kupiti v prosti prodaji v neomejenih količinah. Meso prodaja po 30 d.n. za kg, maslo 80 d.n., jajca po 1 din. za komad, sadje: slive 3-5 din. in hruške 5-8 din. kg.

Prekop v Posavini dovršen

Beograd, 2. — Včeraj so dovršili veliki prekop v Posavini v Srbiji. Dela so izvršili 15 dni pred določnim rokom. Prekop je dolg 8 km in je spojen z mrežo manjših prekopov. Na ta način bodo izsušili 4.000 ha močvirnega ozemlja v Posavini ter s tem rešili važno vprašanje, ki je težilo 25.000 prebivalcev pokrajine.

Britanski zagotovilo poljski vladi

London, 4. — Angliška vlada je dala zagotovilo varšavski vladi, da informacijski bilten, ki ga izdaja poslanstvo Velike Britanije, ne bo vseboval nobene kritike o poljski notranji politiki. Britanska vlada je v odgovoru na poljsko protestno noto obžalovala, da se je uporabljal ta bilten, ki je vseboval resnične podatke. V uradnih krugih izjavljajo, da je angliška vlada danes dala varšavski vladi formalno zagotovilo, da bilten ne bo vseboval nobene kritike o poljski notranji politiki.

Ukrajinsko pritožbo proti Grčiji bo obravnaval Varnostni svet

Lake Success, 4. — Varnostni svet je 7. glasovi proti dvema, medtem ko sta se dva držala glasovanja, sklenil, da postavi ukrajinsko pritožbo proti Grčiji na dnevni red. Sovjetski delegat Gromiko je poudaril, da položaj v Grčiji ogroža mir in varnost in je posebej omenil zadnje dogodke na grško-albanski meji. Gromiko je tudi dejal, da grške obtožbe proti Albancijam niso opravičljive, kakor ne bi bile opravičljive na primer obtožbe, ki bi jih Grčija sedaj iznesla proti Franciji, če bi francosko ljudstvo postavljalo v zvezo z delovanjem vichyjske vlade.

Glede prisotnosti britanskih čet v Grčiji je Gromiko poudaril, da se jih vedno bolj poslužujejo grški protidemokratski elementi. O plebiscitu je sovjetski delegat dejal, da je bil izid glasovanja potrjen. To lahko potrdi dejstvo, da je začasna plebiscitna vlada teror in da se bile v državi tuje čete.

Francoski delegat Parodi je bil za to, da zadeva pride na dnevni red. Britanski delegat Alexander se je temu uprl. Nato so prešli na glasovanje. Po glasovanju so sejo odložili na današnji dan.

Degrellov primer pred ZN

Brusel, 4. — V ZN — Belgijška vlada bo predložila zadevo o begu belgijskega fašističnega voditelja Leona Degrelle iz Španije Združenim narodom. Belgijška vlada je mnenja, da okoliščine, v katerih je Degrelle zapustil Španijo, dokazujejo neposredno skrivno madriševsko vlado pri begu belgijskega izvajalca. Poročilo pravi, da španska vlada pomaga in ščiti agente in sodelavce osi.

Nikakega sovjetsko-španskega zblizanja

London, 3. — Sovjetski list »Pravda« obseja najnovejšo izjavo ljutine brazilskih častnikov, po katerih naj bi med Sovjetsko zvezo in Španijo obstajalo zblizanje.

New York izrazil svojo pripravljenost razpravljati z resnično demokratičnimi Mađžari o vseh spornih vprašanjih. Bilo je nekaj stikov z njimi, toda teritorialnih vprašanj se niso načeli.

Kar se tiče mađžarskih manjšin na Češkoslovaškem, je Masaryk dejal, da bi bilo mogoče rešiti to vprašanje na ta način, da si Mađžarska in Češkoslovaška izmenjajo Čehe in Slovače ter Mađžare v enakem številu. V kratkem pripravi v Parizu posebno komisijo, ki je imela nalogo »proučiti to izmenjavo«.

NEZASLIŠAN KORAK ZVU V ČASU PARIŠKE KONFERENCE

ZVU ne dovoli proslave

v spomin bazojskih mučenikov Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, katerih spomin je ljudstvo častilo tudi v najtežjih dneh

ZAVEZNISKI VOJASKI UPRAVI

g. polk. Alfredu C. Bowmanu, Višjemu častniku za civ. zadeve
Cenjeni gospod polkovnik!

Ospujen je podpisani Odbor za proslavo bazojskih žrtve prebral dopis g. polk. H.P.P. Robertsona od 3. t. m., št. 192, s katerim se nam v odgovor na tozadevno prošnjo sporoča, da nameravajo proslava v Trstu na trgu s sprevedom ni dovoljena.

Ob taki rešitvi naše prošnje ugotavljamo:

1) Tržabani Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič so prve žrtve, ki so se leta 1930, padle pod fašističnim terorjem v borbi za demokratsko svobodino našega ljudstva.

2) Njih spomin je naš narod skrivaj in s tugejnim častil tudi v najtežjih dneh, ko se je zdelo, da bosta zmaga krivica in nasilje nad pravico, in njih ime na so postala v antifašistični borbi.

bi ljudstva sveta in simbol odpora.

3) Po osvoboditvi, ob 16 letnici njihove junške smrti, so se slovaški in italijanski antifašisti z velikimi in dostojanstvenimi svečanostmi, ki so se jih udeležili tudi zavezniški zastopniki, oddolžili spominu Bidovca in njegovih tovarištev.

4) Šestnajst mesecev po zmagi nad nacifašizmom v teh krajih ZVU naprednim množicam ni dovolila proslaviti najvišjo žrtev bazojskih mučenikov, medtem ko so se smele vršiti italijanske ovinistične manifestacije, kot na pr. ona v Gorici preteklega meseca.

Proti takemu pristanskemu ravnanju, ki žali antifašistične množice, podpisani odbor odločno protestira.

Odbor za proslavo bazojskih žrtve

Predsednik:

dr. Jože Dekleva

Tajnik:

dr. Angelo Kukanja

spoznali, še vedno svobodno sprehajajo po gorških ulicah.

Tudi podeljele zboruje v znamenju proslave 8. septembra, praznika vsa primorskega ljudstva.

Sovjetsko-švedska pogajanja

Stockholm, 4. — Švedsko zunanje ministrstvo najpnejuje, da je bil švedski odgovor na ameriško noto glede nameravane trgovinske pogodbe med Švedsko in Sovjetsko zvezo izročen 28. avgusta. Švedska bo danes ali jutri objavila vsebino dopisovanja.

Del švedske trgovinske delegacije je danes odpotoval s letalom v Moskvo na pogajanja.

Načrt predora pod Beringovim prelivom

New York, 7. — Iz Moskve javljajo, da je sovjetski izvedenec Valilj Bratov izdal načrt za izgradnjo predora, ki bi združil Sovjetsko zvezo z ameriškim kontinentom pod Beringovim prelivom. Znano je, da je ta zaliv na najokrajnjem mestu širok 90 km. Na tem mestu je največja globina morja 440 m.

Mobilizacija delomrznježev

Sofia, 2. Tanjug. — Dopisnik Tanjuga poroča iz Sofije, da je zakon o mobilizaciji delomrznježev za obvezno delo stopil v veljavo. Na podlagi tega zakona bodo poslani na obvezno delo vsi moški od 16. do 50. leta in ženske od 16. do 45. leta, ki so zmogli za delo in ki pripravljajo čas v brezdelju po barh, kavarnah, plesnih tih. Določeno so visoke globe in tudi zamer za vsakogar, ki bi se skušal izogniti tej obveznosti.

Francoska produkcija dosegla 80% predvojne

Pariz, 2. — V nekem poročilu, ki ga je včeraj objavil Centralni komitej francoske Komunistične stranke, se poudarja uspehi, doseženi na podlagi strankine akcije od osvoboditve Francije. Poročilo omenja zvišanje med delavstvu na poljedelskem in industrijskem področju in delavstvo v vseh vprašanjih, ki zadevajo zahteve delovnih množic, kakor vprašanje pokojnin, odškodnine za odpust, itd.

Francoska Komunistična stranka izjavlja, da je bilo možno voditi kampanjo za zvišanje produkcije zaradi naporov delavstva, ki je sledilo pozivu Komunistične stranke in generalnega tajnika Thoreza. Produkcija se je tako zvišala za 100% in dosegla približno 80% predvojne.

Potniško letalo strmoglavilo pri Parizu

Pariz, 4. — V ZN — Letalo, ki vozi med Parizom in Londonom, se je kmalu po vzletu zrušilo. Pri tem je bilo ubitih 20 oseb, 6 oseb je preživelo nesrečo. Z letalom bi moral potovati tudi grški ministri predsednik Tsaldaris. Vendar se po poročevanju ni nahajal v njem, temveč se sedaj namerava peljati s vlakom.

Anglo-ameriška politika v Sredozemlju

Število britanskih čet v Grčiji bodo znižali

London, 4. VZ. — Reuters poroča, da je predstavnik zunanje ministrstva danes dopolnje v Londonu izjavil, da bodo v kratkem znižali število britanskih čet v Grčiji.

Nadalje uradno izjavljajo, da je odločitev vojaškega in nepolitične. ga značaja in da niso dostje podvezeli nobene politične odločitve glede celotnega umika britanskih čet iz Grčije.

Angleško-egiptanska pogajanja

Kairo, 4. — Egipčanska delegacija, ki mora pripraviti pogodbo z Anglijo, se je danes sestala, da preuči položaj, ki je nastal zaradi odklonitve britanskih predlogov. Poročajo, da je malo upanja na skorajšnjo obnovitev pogajanj.

Bivši nemški povalnik bo sojen v Firencah

Livorno, 4. (VZ.) — Pristojni urad PDS-a objavlja, da bo ameriško vojno sodišče sodilo 9. t. m. v Firenci nemškemu generalu Kurtu Meitlerju, poveljniku nemških čet med okupacijo Rima.

Občja razprava o tržaškem vprašanju

Masaryk in Kiseljev odločno branita težnje primorskega ljudstva

Odbor za politične in teritorialne določbe z Italijo se je sestel davi na 10. uri. Vprašanja, ki jih obravnavajo, so v pogodbi omejujejo na tri člena, 3, 4 in 16. Kateri je odbor že včeraj sklenil, se danes nadaljevala obča razprava o primorskem in tržaškem vprašanju in bodo po tej razpravi odločili o posameznih vprašanjih in prihajajočih členih pogodbe.

Občja razprava o tržaškem vprašanju

